

Sporočilo za javnost

Vladne stranke kljub nasprotovanju stroke »silijo« v ponovni poskus legalizacije osebne rabe konoplje v Sloveniji

Ljubljana, 14. april 2025 – Slovensko združenje za kronične nenalezljive bolezni (ZKNB), skupaj s partnerskimi organizacijami, ostro nasprotuje najnovejšemu poskusu vladajoče koalicije strank Gibanje Svoboda, Socialni demokrati in Levica, da z napovedano skorajšnjo vložitvijo novega Zakona o konoplji legalizira osebno rabo konoplje v Sloveniji. Kljub temu, da naj bi bil zakon predstavljen kot ureditev za medicinske in znanstvene namene, gre v resnici za neposreden poskus vplivanja na področje psihoaktivne (osebne) rabe konoplje, ki krši mednarodne konvencije OZN in predstavlja nevaren precedens za nadaljnjo liberalizacijo.

Zakon, ki naj bi bil po naših informacijah vložen ta teden, ne vsebuje potrebne strokovne utemeljitve niti vključitve strokovne javnosti, vključno z nevladnimi organizacijami s področja javnega zdravja. Prav tako ignorira jasno izraženo zadržanost velikega (skoraj polovičnega) deleža volivcev na referendumu junija 2024, kjer rezultati niso dali legitimnosti vladi za poseganje v ureditev konoplje za osebno (psihoaktivno) rabo.

»Gre za izključno politično odločitev, ki ne temelji na dokazih, temveč zgolj na interesih industrije in peščice tistih, ki bodo na račun zdravja mladih in tudi odraslih, pridobili finančne koristi. Izkušnje iz ZDA, Kanade in Nemčije jasno kažejo: več konoplje v družbi pomeni več težav – za mlade, za zdravstvo, za varnost v prometu. Ne smemo si zatiskati oči pred podatki – legalizacija osebne rabe pomeni več uporabe, več zastрупitev, več urgentnih primerov in več psihiatričnih motenj pri mladih«, je povedal Matej Košir, direktor Inštituta »Utrip« in vodja mreže »Preventivna platforma«.

Izkušnje iz držav, ki so legalizirale konopljo, so jasne in zgovorne. V Koloradu se je po legalizaciji število hospitalizacij zaradi konoplje povečalo za 148 %, urgentni primeri med otroki, mlajšimi od 6 let, pa kar za 586 %. V ZDA je bilo v letu 2021 več kot 800.000 hospitalizacij povezanih z rabo konoplje. V Nemčiji, ki je lani uvedla delno legalizacijo, že poročajo o porastu črnega trga, neučinkovitem nadzoru nad "konopljinimi klubi" in resnih težavah z zaščito mladih uporabnikov.

»Zagovorniki legalizacije radi omenjajo domnevne koristi – davčni prihodki, manjši črni trg, večja varnost. Toda resnica je ravno nasprotna: stroški zaradi posledic

legalizacije močno presegajo prihodke, črni trg ne izgine, ampak se prilagodi, kakovost produktov ni boljša, varnost na cestah pa se občutno poslabša«, je dodal **Franc Zalar**, predsednik Slovenskega združenja za kronične nenalezljive bolezni (ZKNB).

V Kanadi se je po legalizaciji vseživljenjska uporaba med mladostniki, starimi 16–19 let, povečala s 38 % na 43 %, zabeležili pa so tudi porast primerov psihoz, depresij in osipa v šolah. Mladi so najbolj ranljiva skupina, saj se njihovi možgani še razvijajo, izpostavljenost visokim koncentracijam THC pa lahko povzroči trajne kognitivne in čustvene posledice. Legalizacija sporoča mladim, da je raba varna in sprejemljiva, kar vodi v povečano eksperimentiranje, zasvojenost in dolgoročno škodo.

»Mladi smo prvi, ki občutimo posledice slabih političnih odločitev. Legalizacija lahko potencialno pomeni več rabe, več psihoz, več depresije in več apatije. Zakaj je težko vprašati za mnenje, nam predstaviti morebitne spremembe? Zakaj se ignorira mnenje stroke, nevladnih organizacij in tistih, ki se z mladimi vsakodnevno ukvarjamo in tistih, ki se kurativno ukvarjajo z mladimi na tem področju? To ni reforma za prihodnost – to je nedvomno korak nazaj, še posebej ko ignorirajo izkušnje strokovnih ustanov in organizacij, ki delujejo na teh področjih že več let. Želimo si dialoga in skupnih rešitev«, pravi **Manca Kozlovič**, predsednica Mladinske zveze Brez izgovora Slovenija.

V času, ko se številne države že spopadajo s posledicami prehitrih odločitev na tem področju, želijo nekateri poslanci in poslanke v Sloveniji sprejeti zakonodajo, ki ustvarja pravno in družbeno sivino ter podaja napačno sporočilo, da je osebna (psihoaktivna) raba konoplje nekaj povsem običajnega in neškodljivega.

»Zakon o konoplji mora jasno in nedvoumno opredeljevati, da ne dovoljuje pridelave, predelave, prodaje in uporabe konoplje za osebno psihoaktivno rabo. V nasprotnem primeru odpira vrata interpretacijam, ki lahko vodijo v tiho normalizacijo in kasnejšo popolno legalizacijo. Posebej problematična je odsotnost prepovedi oglaševanja ali kakršnekoli promocije rabe konoplje, kar lahko pomembno vpliva na percepcijo mladih in splošne javnosti«, je dodala **Neja Samar Brenčič**, direktorica Zavoda IZRIS.

Poziv zakonodajalcem in javnosti:

ZKNB in vse članice pobude **Pametno o konoplji** pozivamo Vlado RS ter poslanke in poslance Državnega zbora Republike Slovenije, da nemudoma ustavijo vse nadaljnje (načrtovane) postopke sprejemanja zakona, dokler ne bo izvedena:

- neodvisna strokovna razprava (zlasti z zdravniki, npr. pediatri in psihiatri, kliničnimi psihologi, psihologi, psihoterapevti, strokovnjaki s področja vzgoje in izobraževanja, splošne in prometne varnosti, nevladnimi organizacijami s področja javnega zdravja idr.);
- presoja skladnosti z mednarodnim pravom (zlasti s konvencijami OZN o drogah, ki so za Slovenijo kot podpisnico zavezujoče);
- celovita ocena posledic, vključno z izkušnjami iz tujine; in
- vključitev relevantne stroke, vključno z nevladnimi in mladinskimi organizacijami s področja javnega zdravja, vzgoje in izobraževanja, splošne varnosti ter varnosti v cestnem prometu v proces odločanja.

V nasprotnem primeru bodo vladne stranke ter poslanke in poslanci prevzeli polno odgovornost za posledice legalizacije za osebno rabo konoplje, ki so jih druge države že občutile – porast rabe med mladimi in odraslimi, znižana percepcija tveganj in nevarnosti za zdravje, več duševnih težav (zlasti pri mladih), več zastrupitev, porast črnega trga in poslabšanje prometne varnosti.

Za dodatne informacije in pojasnila smo vam na voljo na telefonski številki **(031) 880-520** (Matej Košir) ali e-poštnem naslovu: info@snoda.si.

Več o pobudi si lahko preberete na spletni strani: [Pametno o konoplji](#).

Lep pozdrav,

Franc Zalar, predsednik zKNB in podpredsednik Društva za zdravje srca in ožilja

Matej Košir, direktor Inštituta "Utrip" in vodja mreže "Preventivna platforma"

Manca Kozlovič, predsednica Mladinske zveze Brez izgovora Slovenija

David Razboršek, direktor Zavoda Vozim

mag. Nataša Jan, direktorica Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije

Neža Polh, generalna sekretarka Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo

Tomaž Gorenc, direktor Inštituta za zdravje in okolje

Neja Brenčič, direktorica, IZRIS Ljubljana

mag. Suzana Puntar, predsednica Društva Projekt Človek

dr. Nataša Sorko, strokovni vodja programov Društvo Žarek upanja

Anita Grbič, predsednica Društva UP

Peter Tomažič, generalni tajnik Slovenske karitas

Štefanija Lukič Zlobec, predsednica Zveze organizacij pacientov Slovenije

prof. dr. Bojana Beović, predsednica Zdravniške zbornice Slovenije

doc. dr. Jurij Bon, predsednik Združenja za psihoterapijo pri Slovenskem zdravniškem društvu

Mladi zdravniki Slovenije